

Enying Város Jegyzője

8130 Enying, Kossuth u. 20.

Tel./Fax: 22/372-661

pmhiv@enying.eu

Iktatószám: 01/5373-1/2010.

Fejérvíz Zrt. Üzemeltetési Főmérnöke

Staudt István Úr részére

8000 Székesfehérvár

Király sor 3-15.

Tisztelt Staudt István Úr!

Enying Város Önkormányzatának Pénzügyi, Ellenőrző és Rendészeti Bizottsága 2010. november 9-i ülésén vitatta meg a Fejérvíz Zrt. enyingi szolgáltatási területén alkalmazott víz- és csatornadíj megállapításáról szóló rendelettervezetet, mellyel kapcsolatban képviselői kérdés hangzott el arra vonatkozóan, hogy a közületi és lakossági vízdíj eltérő mértékét mi indokolja. A képviselő pontos tájékoztatása érdekében kérem Önt, hogy fenti kérdésre választ adni szíveskedjen.

Enying, 2010. november 18.

Tisztelettel

Szörfi István
jegyző

Enying Város Jegyzője, Szörfi István úr részére

Enying

Kossuth u. 26.

8130

levelük száma: 01/5373-1/2010.

ügyintézőjük:

levelünk száma: 6-35/41/2010.

ügyintézőnk:

dátum: Székesfehérvár, 2010. november 23.

Tárgy: Tájékoztató a lakossági és közületi közüzemi víz- és csatornaszolgáltatás eltérő tartalmáról

Tisztelt Jegyző Úr!

Kérésének megfelelően a lakossági és közületi közüzemi víz- és csatornaszolgáltatás eltérő tartalmáról, illetve annak néhány jellemző eleméről az alábbiakat tájékoztatom:

- A közüzemi víz- és csatornaszolgáltatást szabályozó 38/1995. (IV. 5.) Korm. sz. rendeletben foglaltak szerint különbséget kell tenni gazdasági célú vízfelhasználás és az egyéb vízfelhasználás között, mivel a gazdasági célú vízfelhasználás víziközmű-fejlesztési hozzájáruláshoz köthető, pontosan annak eltérő jellege miatt. A víziközmű-fejlesztési hozzájárulással együtt jár a vízfogyasztó (jellemzően közületi vízfogyasztó) számára kontingens megállapítása, ami a közületi fogyasztó részére vízvételzési lehetőséget jelent.
A kontingensnek megfelelő vízvételzés lehetőségét a szolgáltatónak folyamatosan biztosítania kell, ami többletköltségeket okoz. A közületi vízfogyasztóknál a napi átlagban ténylegesen igénybe vett szolgáltatás mértékét a vízvételzési lehetőség (kontingens) mértéke többszörösen meghaladhatja.
- Jellemzően a közületek részére kell egyedileg is biztosítania a szolgáltatónak a tűzvédelmi szabályokban meghatározott és a létesítési és működési engedélyekben is rögzített tűzivíz mennyiség vételezési lehetőségét. Ez is jelentős többletköltségekkel jár együtt.
- A közületi fogyasztók vízfogyasztásának az ingadozása az egyes szolgáltatási napok között jellemzően nagy (munkanapok - nem munkanapok között a termelési célú vízfelhasználás miatt). A lakossági vízfelhasználás a napok között kiegyenlítettebb. A klasszikus szezonáltság is elsősorban a közületi fogyasztásban jelenik meg.

Az elmúlt években bekövetkezett szolgáltatási díjemelkedések következtében ugyanígy a lakossági fogyasztói körben a fogyasztás jelentősen csökkent, majd egy szinten stabilizálódott és a szezonálitása alig észlelhető (100-105 liter/fő/nap). Ebből következik, hogy a napi átlagos fogyasztást biztosító vízmű kapacitások fenntartási költségei a teljes fogyasztói tömegre vonatkozóan merülnek fel, a csúcs kapacitások fenntartásának és üzemeltetésének költségei viszont jellemzően a nagyobb szezonálitású és napi fogyasztási ingadozást mutató közületi fogyasztás miatt jelentkeznek.

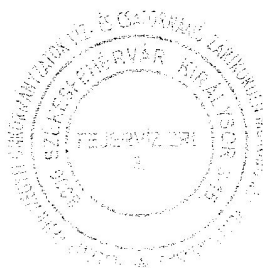
- A lakossági, illetve közületi fogyasztói körben más a fogyasztás megállapításának és kiszámlázásának rendszere. A lakosság esetében a leolvasás évente kétszer, 6 havonta történik, a köztes hónapokban részszámla kibocsátással és kétszeri kézbesítéssel. A közületi fogyasztói körben évente tizenkétszer, havonta történik a leolvasás és a számlázás. A kézbesítés a közületi fogyasztói körben évente tizenkétszer postai úton történik. A közületi leolvasás és számlázás adatfeldolgozási költségei is fajlagosan nagyobbak, mint a lakossági fogyasztói körben.
- A jogi szabályozásból adódóan a közületi fogyasztók felé érvényesített fizetési határidők hosszabbak, mint a lakossági fogyasztói körben alkalmazott fizetési határidők. A szolgáltatási költségek finanszírozási terhei így a közületi szolgáltatás tekintetében nagyobbak. Az elmúlt években a gazdaság átalakulása következtében lényegesen nagyobb volt a közületi fogyasztói körben a csőd és felszámolási eljárások miatt nem realizálható szolgáltatói árbevétel, amely növelte az egyéb ráfordítások tömegét.
- A szennyvízcsatorna-szolgáltatásban a fentiekén kívül eltérő a lakossági és fogyasztói körben a szennyezettség mértéke. A közületi fogyasztók esetében a szennyezettségi koncentráció ingadozása jelentősen nagyobb, mint a háztartási szennyvizekben, ami üzemeltetési költségdöbblettekkel jár együtt.

Természetesen a fenti néhány kiragadott példán kívül számos olyan jogszabályi rendelkezésen alapuló különbség van (pl. a kizárás vagy korlátozás jogi lehetőségei és gyakorlati végrehajtása, stb.) a szolgáltatási tartalomban, ami alapját képezi az eltérő szolgáltatási díjaknak.

Kérjük tájékoztatásunk szíves tudomásulvételét.

Melléklet: 3 levélmásolat

Tisztelettel:

Szalai István
gazdasági vezérigazgató-helyettes

F.201 H.

BELÜGYMINISZTERIUM
EU Együttműködési Hivatal
Önkormányzati EU Információs Központ
1051 Budapest, Zrínyi u. 5. Duná Palota

Lévelem: Budapest 1903 Pf. 314.
Tel.: 235 55 40
Fax: 236 55 65
E-mail: info@euokozpont.b.hu

Ügyiratszám: 410-ök-557/2004
Ügyintéző: Zsezerán Anikó
Telefon: 235-5564

Dr. Papp Mária asszony
Víz- és Csatornaművek Országos Szakmai Szövetsége
Főtitkára részére

Budapest
Sas u. 25.

1051

Tisztelt Főtitkár Asszony!

Kis István
vezetőigazgató w. részére
Köszönöm a segítséget.
S. - Koppányi János
- Hári János
- Hegedűs László
- Kőrösi János

Tájékoztatom, hogy a felvetésével kapcsolatosan, mely a közületi és a lakossági körben használt eltérő díjtételek alkalmazását kifogásolta, megkerestük az illetékes minisztériumokat. Így az Igazságügyi Minisztériumot, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumot valamint a Pénzügyminisztériumot.

A Pénzügyminisztérium Gazdaságpolitikai Főosztálya megküldte szakmai állásfoglalását, melyet jelen levelémhez mellékelek.

Tájékoztatom továbbá arról is, hogy a Belügyminisztérium által 2004-ben felülvizsgált Módszertani Segédanyag 2005-ben újra felülvizsgálat alá kerül. A segédanyag így a társmisztériumok mindenkori szakmai állásfoglalását tartalmazza. A víz- és csatornadíjakkal kapcsolatos vélemény ennek megfelelően módosításra kerül.

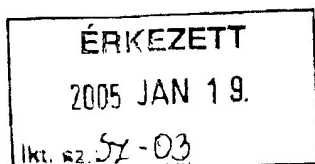
Az Igazságügyi Minisztérium valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium szakmai állásfoglalásáról, annak megérkezése után, szintén tájékoztatni fogom.

Budapest, 2005. január 11.

Tisztelettel:

Dr. Orova Márta
Dr. Orova Márta
a Központ vezetője

H-1051 BUDAPEST V., JÓZSEF NÁDOR TÉR 2-4. POSTACÍM: 1369 BUDAPEST, POSTAFIÓK 481.

TELEFON: 327-2100 FAX: 318-2570

494/2005.

Dr. Orova Márta asszonynak
az Önkormányzati EU Információs Központ
vezetője
Belügyminisztérium

Budapest

Tisztelt Asszonyom!

A víz- és csatornadíjak megállapítása tárgyában, 410ök-557/2004. számon tárcánkhoz intézett levelével kapcsolatban a következőkről tájékoztatom:

1. Elvileg egyetértek a Módszertani Segédanyag azon következtetésével, hogy a fogyasztók felé egységes elvek alapján megállapított díjak érvényesüljenek. Ez azonban csak akkor jelentheti a konkrét díjtételek azonosságát, ha az ún. áralkalmazási feltételek is azonosak.
2. A hálózatos infrastrukturális szolgáltatások körében egyre inkább többtényezős díjrendszereket alkalmaznak. Ez egyrésztől jobban kifejezi a szolgáltatás valós költségeit, másrésztől a felhasználók számára is racionálisabb magatartást tesz lehetővé. A víz- és csatornaszolgáltatás körében terjedőben van a kéttényezős díj: a szolgáltatás folyamatos rendelkezésre állásának költségeire nyújt fedezetet az ún. alapidíj, a fogyasztás mennyiségéhez igazodó díjban térülnek meg az azzal kapcsolatos (jórészt változó) költségek.
3. Az ivóvíz és csatornahasználat díját megállapító miniszteri, önkormányzati rendeletek az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény felhatalmazásán alapulnak. A törvény nem korlátozza az ármegállapítót (a vizsgált esetben az önkormányzatokat) a díjrendszer belső struktúrájának formálásában. Természetesen az egyes díjtételeknek is költségarányosnak kell lenniük, a közgazdasági-számviteli ésszerűség határain belül.

Az ivóvíz- és csatornaszolgáltatás vonatkozásában nincs olyan törvényi rendelkezés, ami a díjkialakítás elveit a szemetiszállításához hasonlóan

közelebbről is meghatározná. Ezért egyes önkormányzati rendeletek alkotmányellenességének megállapítására nem látok esélyt, erre hivatkozni nem célszerű. Valószínűleg nagyon nehezen bizonyítható, hogy az ún. pozitív diszkrimináció egyidejűleg negatív diszkrimináció a nem lakossági fogyasztók felé. A Ft/m³ árak összevetésénél ellenőrizni kellene, hogy az eltérés a víz- csatornadíj költségvetési támogatásából adódik-e. Azt is vizsgálni kellene, adott településen új ipari nagyfogyasztó belépésével olyan kapacitásbővítés igénye lépett-e fel, amelynek terheit az önkormányzat megalapozottan nem hárította át a többi igénybevevőre.

4. Azt javasolom, hogy a Módszertani Segédanyagban vagy más formában arra hívja fel a T. Minisztérium az önkormányzatok figyelmét, hogy az ivóvíz- és csatornadíj megállapításáról szóló rendeletekben

- a helyi körülmények figyelembevétele mellett pontosan határozzák meg az adott díjhoz, díjakhoz tartozó áralkalmazási feltételeket;
- célszerű, ha a ráfordítások mélyebb elemzéséből kiindulva differenciált díjakat alkalmaznak attól függően, hogy a „vevő” milyen kapacitásokat köt le, időszakosan vagy folyamatosan veszi igénybe a szolgáltatást, stb.

Budapest, 2005. január 5.

Üdvözlettel

Tabák

Tabák Péter
főosztályvezető

BELÜGYMINISZTERIUM
EU Integrációs Hivatal
Önkormányzati EU Információs Központ

410ök-52/2004.

Előadó: dr. Nagy Viktória
Tel.: 1/235 5567
Fax.: 1/235 5565
Email: nagyv@eukozpont.b-m.hu

Rompós Gabriella részére
Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata
8200 Veszprém
Óváros tér 9.

Tisztelt Hölgyem!

Elektronikus úton küldött kérésével kapcsolatban, miszerint különböző közüzemi közszolgáltatások esetén az ármegállapítás során az önkormányzat rendeletében differenciálhat-e az egyes fogyasztói csoportok között, az alábbi tájékoztatást adom:

A helyi önkormányzatokat az **Alkotmány 44/A. § 2)** bekezdése alapján a rendeletalkotás joga feladatkörében, a helyi közügyek, a helyi közszolgáltatások körében illeti meg. Az önkormányzatok a hatályos magyar jog alapján **olyan helyi közszolgáltatások tekintetében rendelkeznek törvényi felhatalmazással a szolgáltatás díjának megállapítására, amelyek megszervezése az önkormányzat feladata.**

Az árak megállapításáról szóló többször módosított **1990. évi LXXXVII. törvény** (továbbiakban: Ártv.) hatósági ármegállapító hatáskörrel ruházta fel a települési önkormányzatokat. A törvény 7. § 3) bekezdése, valamint a melléklete határozza meg azokat a termékeket és szolgáltatásokat, melyek esetében az önkormányzat állapítja meg a hatósági árat. Ezek a következők: a gőz, a melegített víz, a menetrend szerinti helyi autóbussz-közlekedés díja, iskolák és tanintézetek által rendelt helyi autóbussz-különjáratok díja, a menetrend szerinti személyszállítás és a helyi érdekű vasút díja, **az önkormányzati tulajdonú víziközműből szolgáltatott ivóvíz díja, az önkormányzati tulajdonú víziközmű által biztosított szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás és -kezelés díja,** a települési önkormányzat tulajdonában levő lakások bére, lakossági távfűtés és melegvíz-szolgáltatás díja, a személy taxi szolgáltatásáért felszámítható legmagasabb ár.

Az önkormányzat autonóm módon **eldöntheti**, hogy jogszabállyal vagy saját döntésével vállalt feladat körébe utalt közszolgáltatások végzését költségvetési intézményi keretben, vagy vállalkozási tevékenységként végzi. Ez utóbbi esetben gazdasági társaságot, illetve közhasznú társaságot hozhat létre. A **közműveken alapuló közszolgáltatások** esetében tipikus megoldás a **koncesszióba adás**, amikor az önkormányzat idegen szervezetre bízta a közfeladat megoldását.

A jelzett megoldási módok megfelelnek a közösségi normáknak. A szabályozási problémát:

1) a tiltott keresztfinanszírozás elkerülése,

- 2) a közszolgáltatást végző cégek részére nyújtott önkormányzati túlkompenzáció, illetve
 3) a közszolgáltatások díjának meghatározása jelenti, különösen olyan esetben, amikor a szolgáltató vállalat az önkormányzat tulajdonában is van.

1) Ha az önkormányzat saját vállalata vagy szerződéssel magánvállalat révén látja el a **kötelező feladatát**, a vállalat támogatása nem lehet kizárt, hiszen ezzel az önkormányzat a kötelező feladat ellátásának biztosításához járul hozzá. Nem kizárt a támogatás a nem kötelező közfeladatok esetén sem, ha az adott tevékenység nem tartozik a versenyszférához. Olyan vállalkozásban, amelyben mind közfeladat ellátása, mind versenyszférához tartozó tevékenység végzése történik, az átláthatóságot meg kell teremteni. **Olyan elkülönített elszámolást kell vezetni, amelyben a különféle – monopol, illetve versenyző – tevékenységekhez kapcsolódó bevételek és költségek világosan kitűnnek.**

2) A közösségi szabályozás szerint **a közszolgáltatások finanszírozása kizárólag a közszolgáltatásokból eredő plusz-költségek kompenzálásának mértékéig terjedhet**, hiszen a túlkompenzáció már állami támogatásnak minősül.

3) Az Alkotmány 44/A. §-ának (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzatokat rendeletalkotási jog feladatkörükben, a helyi közügyek, a helyi közszolgáltatások ellátása körében illeti meg. Az önkormányzatok a hatályos magyar jog alapján olyan helyi közszolgáltatások tekintetében rendelkeznek törvényi felhatalmazással a **szolgáltatás díjának megállapítására**, amelyek megszervezése az önkormányzat feladata. Az önkormányzatok többsége a feladatának saját szervei, illetőleg olyan szolgáltató útján tesz eleget, amelynek gazdálkodásában az önkormányzat is gazdaságilag érdekelt. Következésképpen a helyi közszolgáltatások díjának megállapítását - eltérően más hatósági áraktól - **nem kizárólag a fogyasztók érdekeinek védelme, hanem az önkormányzat gazdasági érdekei is befolyásolják.** Ilyen esetben az önkormányzatnak egyszerre vannak tulajdonosi érdekei, ugyanakkor szabályozási jogosítványai is. Különösen aggályos az az eset, amikor az adott szolgáltatás vonatkozásában piaci alapon működő szervezetek is vannak (pl. szemétszállításra önkormányzati vállalat és magánvállalatok is vállalkozhatnak.).

A fogyasztót védelemének biztosítását szolgálja a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. tv., amely a helyi önkormányzatokra is vonatkozik, amikor kimondja: „Tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélni, így különösen: az üzleti kapcsolatokban – ideértve az általános szerződési feltételek alkalmazásának esetét is – tisztességtelenül vételi vagy eladási árakat megállapítani, vagy más módon indokolatlan előnyt kikötni, vagy hátrányos feltételek elfogadását kikényszeríteni.”

Az önkormányzatok hatósági ármegállapító hatáskörére vonatkozóan az Európai Uniónak nincsenek kötelező jellegű előírásai. Az ármegállapító rendeletek megalkotásakor a jövőben tekintettel kell lenni az Európai Bíróság esetjogában kialakított általános jogelvekre, a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmára, az állami támogatásokra vonatkozó közösségi előírásokra –pl. az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. cikke – és törekedni kell a pénzügyi kapcsolatok átláthatóságára, valamint a fogyasztók védelmére.

A hatósági áraknak arányosnak kell lenniük a szolgáltatások mértékével, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségének elvét tiszteletben kell tartani.

Ki kell emelni az Európai Bizottságnak a tagállamok és a közszolgálati vállalatok közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló 80/723/EGK irányelvét, amely kimondja, hogy

egyenlő bánásmódban kell részesíteni a közüzemeket és a magánvállalatokat, lehetővé kell tenni az állam hatósági és tulajdonosi szerepe közötti világos különbségtételt.

Az önkormányzat rendeletének megállapításakor tehát – jogharmonizációs szempontból – a közösségi alapelveket kell figyelembe venni, különös tekintettel az alábbiakra:

1) A közszolgáltatás díjának megállapításakor ügyelni kell a **jogbiztonságra** is. A jogbiztonság követelményét sérti ugyanis pl. a **távhőszolgáltatások** esetében, ha az önkormányzatok pl. a következő kombinált díjszabást alkalmazzák: a) egyrészt szabályozzák a szolgáltatott és mért hőmennyiségen alapuló díjszabást, b) másrészt azokban az épületekben, ahol a fogyasztók a mérést nem kérték, vagy műszakilag nem megoldható, a fűtött helyiségek alapján átalánydíjat állapítanak meg. Ez a szabályozás bizonytalanságban tartja a szolgáltatót a hatósági ár fejében nyújtandó szolgáltatás minőségi és mennyiségi követelményeit illetően, másrészt lehetőséget ad a fogyasztók megkárosítására.

2) A leggyakoribb hiba az árak megállapításánál, hogy a képviselő-testület a fogyasztók vonatkozásában eltérően állapítja meg egyes fogyasztói körökre a szolgáltatás ellenértékének díját. A hatósági áraknak **arányosnak** kell lenniük a szolgáltatások mértékével, a **szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségének** elvét tiszteletben kell tartani.

3) Fontos alapelv a hatósági árak megállapításánál a **méltányosság elve**, melyre már az Alkotmánybíróság is rámutatott. Valamely közszolgáltatás díjának megállapításánál a jogalkotónak **az érintett csoporthoz tartozók körülményeit megfelelő figyelemmel, körülmétekintéssel és méltányossággal kell értékelnie.**

A fogyasztók számára méltányos, a szolgáltató számára elfogadható hatósági ár megállapítása azonban egyre nehezebb feladatot jelent a helyi önkormányzatoknak. A közösségi jogszabályokban foglalt követelményeknek való megfelelés, a beruházási feladatok végrehajtása és annak hatásai elsősorban az önkormányzatoknál jelentkeznek. Mivel a közszolgáltatások díját úgy kell meghatározni, hogy abban az utógondozási és monitorozási költségek is érvényesüljenek, azok igen jelentős mértékben érintik a fogyasztókat is. **Egyes rétegekre a közszolgáltatások ellátásáért fizetendő árak már ma is nehezen elviselhető terheket rónak.**

Miután az önkormányzatnak bizonyos mértékben kötelezettsége is, hogy **figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket**, az egyes fogyasztói csoportokra nézve nem jogsértő a díj differenciált meghatározása, e szabályozás nem valósítja meg a diszkrimináció tilalmát.

Diszkriminációról ugyanis akkor van szó, ha azonos tényállásokat eltérően, vagy eltérőket azonosan kezelnek. Nem minősül diszkriminációnak azonban, ha eltérő tényállásokat kezelnek eltérően. A két legfontosabb kérdés tehát a helyzetek összehasonlíthatósága, illetve a különbségtétel indokolhatósága. Két helyzet összehasonlíthatósága a gyakorlatban nem azt jelenti, hogy azoknak tökéletesen azonosnak kell lenniük. A különbségtétel, vagyis a megkülönböztetés pedig akkor indokolható, ha az objektív kritériumokon nyugszik. A közösségi jog elismeri a megkülönböztetés jogosságát bizonyos esetekben, illetve a „pozitív diszkriminációt”, amennyiben az érintettek helyzetének különbözősége erre alapot ad.

10.

A víz- és csatornadíj meghatározása során – eltérő, speciális jogi előírás hiányában – az Ártv. megfelelő rendelkezéseit kell alkalmazni és az előbb említett szabályok megtartása mellett eltérő díjak is meghatározhatók.

A hulladékgyűjtési díj tekintetében a hulladékgyűjtésről szóló 2000. évi XLIII. törvény 23. §. f) pontja kimondja, hogy az elvégzett szolgáltatás alapján az ingatlan tulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, megfizetésének rendjét, az **esetleges kedvezmények eseteit vagy a szolgáltatás ingyenességét**. Ennek értelmében tehát a díj legmagasabb mértékének megállapítása mellett lehetőség van kedvezmények, mentességek meghatározására is.

A kedvezmények pénzügyi részére vonatkozóan pedig tájékoztatom, hogy miután a kedvezmény, vagy mentesség gyakorlatilag az önkormányzat által az ingatlan tulajdonos részére nyújtott támogatás, a szolgáltató felé a kiesett bevételt az önkormányzatnak kell biztosítani (díjkompenzáció).

Budapest, 2004. február 6.

Tisztelettel:

dr. Orova Márta
a Központ vezetője